

Novi blok termoelektrane Rovinari je od početka bio neisplativ i ne bi mogao raditi uz cijene lignita koje su predviđene, a netačne su bile i pretpostavke koje su se koristile za kalkulaciju isplativosti. Primjera radi, naknada za ugljen dioksid (CO₂) koja se mora platiti u Evropskoj Uniji je bila procijenjena na 21 EUR/tali je već sad cijena viša od 27 EUR/t. Već sad je Complexul Energetic Oltenia u dubokim ekonomskim problemima. Čak i bez troškova izgradnje novog bloka, jedino zahvaljujući jednokratnoj državnoj pomoć koju je ove godine dobila za restrukturiranje, firma nije bankrotirala.

Priče o Kostolcu B3 u Srbiji i Tuzli 7 u Bosni i Hercegovini bi mogle imati sličan epilog, sa teškim posljedicama za državne firme koje ih promovisu, a to ističe i Majda Ibraković iz Centra za životnu sredinu.

Nakon što je rumunski ministar ekonomije, energije i poslovnog okruženja prošle sedmice potvrdio da Rumunija više neće graditi nove termoelektrane na uglj, Srbija i Bosna i Hercegovina ostaju jedine zemlje u južnoistočnoj Europi koje još uvijek planiraju njihovu izgradnju. U Rumuniji je, ovom odlukom, otkazan i projekat izgradnje zamjenskog bloka od 600 MW u termoelektrani Rovinari, koji državno poduzeće Complexul Energetic Oltenia, zajedno sa kineskim partnerima, planira još od 2012. godine.

“Upravo slučaj TE Rovinari pokazuje šta čeka BiH i Srbiju u bliskoj budućnosti, ukoliko ne budu slijedile proces dekarbonizacije. Trebamo istog momenta odustati od štetnih termoelektrana i svu energiju preusmjeriti na energetska tranziciju, u suprotnom – naše društvo bi jednako moglo potonuti u propast.”, kaže Majda Ibraković.

Studija izvodljivosti za TE Kostolac B3 izostavila je cijene CO₂, tvrdeći – bez ikakvog pravnog osnova – da će ih, ukoliko budu uvedene, platiti vlada. Studija izvodljivosti za Tuzlu 7 je također nerealno procijenila da će naknada za CO₂ biti uvedene tek 2034. godine i to po nerealno niskoj cijeni od 7,10 eura. Međutim, jasno je da ove zemlje ne mogu nastaviti trgovati električnom energijom s EU, a da ne igraju po istim pravilima kao i operatori iz EU. Zbog toga EU trenutno planira uvesti carinski porez na uvoz iz zemalja koje nemaju sistem plaćanje naknade za CO₂, a Energetska zajednica ispituje mogućnosti za uvođenje sistema trgovanje emisije CO₂ u regiji.

“Zelena agenda za Zapadni Balkan, koju su vlade regije potpisale prošle sedmice, znači da ćemo u bliskoj budućnosti prestati koristiti fosilna goriva – uglj, naftu i gas. To je snažna politička poruka koja, zajedno sa ohrabrujućim vijestima iz Rumunije, predstavlja jasan pokazatelj da je krajnje vrijeme da se odustane od izgradnje novih termoblokova na uglj, na zapadnom Balkanu” naglasio je Denis Žiško iz Centra za ekologiju i energiju.

Propast projekta novog bloka u termoelektrani Rovinari je jaka poruka Srbiji i Bosni i Hercegovini, koji pored termoelektrana Kostolac B3 i Tuzla 7, planiraju još nekoliko takvih

projekata: Kolubara B, Kakanj 8, Banovići, Gacko II i Ugljevik III. Poput Srbije i Bosne i Hercegovine, Rumunija se nadala da bi mogla imati korist od kineskog finansiranja za izgradnju novih blokova na ugalj, ali nije uzela u obzir današnju ekonomsku realnost, koja ugalj čini nekonkurentnim.

Izvor: czzs.org